

10.Sınıf Tarih 2.Dönem 1.Yazılı

→Yazilidayim.net←

Bölüm 1: Osmanlı Devleti'nin Fetih Politikaları (TAR.10.2.4)

Soru 1: Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de fethettiği topraklara Anadolu'dan getirdiği göçebe Türkmenleri yerleştirmesi politikasının adı nedir ve bu politikanın temel amacı nedir?

Cevap: Bu politikaya İskân Politikası denir. Temel amacı; fethedilen bölgelerin Türkleşmesini ve İslamlaşmasını sağlamak, bölgedeki egemenliği kalıcı hale getirmek ve göçebe Türkmenleri yerleşik hayata geçirerek düzeni sağlamaktır.

Soru 2: Osmanlı Devleti'nin fethettiği bölgelerdeki gayrimüslim halka karşı uyguladığı "hoşgörü ve uzlaştırma" esasına dayanan politikanın adı nedir?

Cevap: İstimalet Politikası. Bu politika sayesinde yerel halkın dini inançlarına, geleneklerine ve yaşam biçimlerine müdahale edilmemiş, adaletli bir vergi sistemi uygulanarak halkın devlete olan bağlılığı artırılmıştır.

Soru 3: Osmanlı Devleti'nin Rumeli fetihlerinde kalıcılığı sağlamak için bölgedeki yerel soylularla ve halkla kurduğu iyi ilişkiler, kalıcılığı nasıl etkilemiştir?

Cevap: Osmanlı, bölge halkını eski feodal beylerin baskısından kurtarmış, can ve mal güvenliği sağlamıştır. Bu durum, yerel halkın Osmanlı yönetimini benimsemesini sağlamış ve dışarıdan gelebilecek Haçlı saldırılarına karşı bölge halkının Osmanlı'nın yanında yer almasına zemin hazırlamıştır.

Soru 4: İskân edilen ailelerin, yerleştirildikleri bölgeyi izinsiz terk etmelerinin yasaklanması ve aralarında anlaşmazlık olan ailelerin seçilmesi neyi amaçlamaktadır?

Cevap: Yerleştirilen ailelerin kaçmasını önlemek üretimin sürekliliğini ve asayişin sağlanmasını amaçlar; aralarında kan davası veya husumet olan ailelerin seçilmesi ise Anadolu'daki toplumsal barışı (asayiş) korumaya yöneliktir.

10.Sınıf Tarih 2.Dönem 1.Yazılı

Yazilidayim.net

Soru 5: Osmanlı'nın "Müdara" (görünüşte dostça geçinme) politikasını kuruluş döneminde özellikle hangi devletlere karşı uyguladığı söylenebilir?

Cevap: Kuruluş döneminde özellikle Bizans tekfurları ve komşu Hristiyan beylikleriyle iyi geçinilmeye çalışılmıştır. Bu sayede Anadolu'daki Türk beylikleriyle çatışmaya girmeden Batı yönünde büyüme stratejisi izlenmiştir.

Bölüm 2: İlim ve İrfan Geleneği (TAR.10.2.5)

Soru 6: Osmanlı Devleti'nin ilk medresesi nerede ve kimin döneminde açılmıştır? Bu kurumun ilk müderrisi kimdir?

Cevap: İlk medrese **Orhan Bey** döneminde **İznik**'te açılmıştır. Bu medresenin ilk müderrisi ise dönemin ünlü alimi **Davud-i Kayseri**'dir.

Soru 7: Osmanlı şehir yapısında cami merkezli olarak kurulan; içinde medrese, kütüphane, hastane (darüşşifa) ve aşevi gibi birimleri barındıran yapılar topluluğuna ne denir?

Cevap: **Külliye**. Külliyeler, Osmanlı'da sosyal devlet anlayışının, eğitim ve sağlık hizmetlerinin tek bir merkezden halka sunulmasının en önemli göstergesidir.

Soru 8: Osmanlı ilim geleneğinde "Sahn-ı Seman" medreselerinin önemi nedir ve hangi padişah döneminde kurulmuştur?

Cevap: **Fatih Sultan Mehmet** döneminde kurulmuştur. Dönemin en yüksek düzeyli eğitim kurumudur (üniversite düzeyindedir). Burada akli ve nakli ilimler bir arada okutulmuş, Osmanlı'nın bilimsel ve hukuki kadrosu yetiştirilmiştir.

10.Sınıf Tarih 2.Dönem 1.Yazılı

Yazilidayim.net

Soru 9: Osmanlı'nın ilim ve irfan geleneğinde "Ahilik" teşkilatının nasıl bir rolü olmuştur?

Cevap: Ahilik, hem mesleki eğitimi (usta-çırak ilişkisi) sağlamış hem de bireylerin ahlaki ve manevi gelişimine katkıda bulunmuştur. Esnafın dürüstlüğü ve dayanışması üzerine kurulu olan bu sistem, şehirlerde toplumsal düzenin inşasında etkili olmuştur.

Soru 10: Akşemsetdin'in Osmanlı bilim tarihindeki önemi nedir?

Cevap: Fatih Sultan Mehmet'in hocasıdır. Tasavvufi kimliğinin yanı sıra tıp alanında da uzmandır. Hastalıkların "gözle görülmeyen tohumlar" (mikroplar) yoluyla insandan insana geçtiği fikrini modern tıptan yüzyıllar önce ortaya koymuştur.

Bölüm 3: Cihan Devleti Osmanlı (TAR.10.3.1)

Soru 11: İstanbul'un Fethi'nin (1453), Osmanlı Devleti'nin bir "Cihan Devleti"ne dönüşmesindeki stratejik ve siyasi önemini açıklayınız.

Cevap: İstanbul'un fethiyle Osmanlı'nın toprak bütünlüğü sağlanmış (Anadolu ve Rumeli birleşmiş), İpek Yolu'nun kontrolü Osmanlı'ya geçmiş ve Karadeniz bir Türk gölü haline gelme yoluna girmiştir. Bu zafer, Osmanlı'yı İslam dünyasının liderliğine taşımış ve Avrupa siyasetinde mutlak bir güç haline getirmiştir.